

Het sacrament van

Het huwelijk

Sacramenten

“Deze geloofsboekjes gaan over de zeven sacramenten. Sacramenten zijn tekens, in woord en gebaar, die we in Jezus’ Naam in de gemeenschap van de Kerk mogen vieren. De sacramenten zijn een paasgeschenk van de levende Heer aan de Kerk: ‘de apostelen trokken uit om overal te prediken, en de Heer werkte met hen mee en schonk kracht aan hun woord door de tekenen die hen vergezelden’ (Mc. 16, 20).

In Jezus is God zelf dichtbij ons. Jezus deelde ons leven, gaf zijn leven aan het kruis. Op Pasen is Hij verrezen. Jezus is teruggekeerd naar de hemel. Hij heeft de heilige Geest gegeven als helper in ons midden. In kracht van die heilige Geest vieren wij de sacramenten, de werkzame tekens van de levende Heer. In de vieringen van de sacramenten ontmoeten wij Jezus zelf. De heilige Gregorius de Grote schreef: ‘Wat zichtbaar was in onze Verlosser is overgegaan in zijn sacramenten.’”

Bisschop Van den Hende

In het evangelie willen Farizeeën Jezus op de proef stellen met een vraag over het huwelijk (Mt. 19, 1-6; Mc. 10, 1-12): ‘staat het een man vrij zijn vrouw te verstoten?’ In antwoord verwijst Jezus naar het boek Genesis: ‘Hebt Gij niet gelezen, dat de Schepper in het begin hen als man en vrouw gemaakt heeft en gezegd heeft: Daarom zal de man zijn vader en moeder verlaten om zich te binden aan zijn vrouw en deze twee zullen worden één vlees?’ Jezus vestigt de aandacht op de bedoelingen van de Schepper met betrekking tot het huwelijk. Jezus beklemtoont dat God de mens heeft geschapen met een bestemming en dat het huwelijk een roeping is.

De Schrift maakt onderscheid tussen man en vrouw als natuurlijk gegeven in de schepping (scheppingsorde). Ook is er de opdracht om kinderen voort te brengen (Gen. 1, 28). Het huwelijk van man en vrouw is in de Schrift een natuurgegeven en die natuur komt van God. Het is fundamenteel dat man en vrouw naar Gods beeld en gelijkenis geschapen zijn (Gen. 1, 27). Wijzend naar de oorspronkelijke intentie van God bij de schepping, verklaart Jezus expliciet: ‘Wat God verbonden heeft, mag een mens niet scheiden’ (Mt. 19, 6b).

In de liturgie

Het sacrament van het huwelijk wordt niet toegediend door een priester of diaken. De sluiting van het huwelijk tussen man en vrouw gebeurt door hun wederzijdse jawoord. Man en vrouw geven elkaar in de Kerk het sacrament van het huwelijk.

De priester of diaken is bij een huwelijksluiting aanwezig als officieel getuige van de Kerk. Dat man en vrouw voor de Kerk trouwen houdt in dat zij ten overstaan van een priester of diaken aan elkaar hun trouwbelofte uitspreken, in aanwezigheid ook van twee andere getuigen. Dit gebeurt wanneer man en vrouw de vragen beantwoorden die de priester of diaken aan bruidegom en bruid stelt tijdens de huwelijksviering. Ook bestaat de mogelijkheid dat bruid en bruidegom zelf ten overstaan van elkaar de

trouwbelofte uitspreken. De aanwezige priester of diaken zegt daarna: 'Voortaan zal de kerkgemeenschap u beschouwen als gehuwden.' Na de trouwbelofte (consensus) vinden de zegening en de overreiking van de huwelijksringen plaats. In veel parochies bestaat bovendien de gewoonte om een huwelijkskaars te ontsteken. Soms wordt deze kaars geflankeerd door de doopkaars(en).

De huwelijksluiting in de Kerk kan plaatsvinden zowel in een eucharistieviering als in een viering van woord en gebed. De huwelijkszegen over bruid en bruidegom wordt in de eucharistieviering uitgesproken na het bidden van het Onze Vader, voorafgaande aan de vredewens. In een huwelijksviering van woord en gebed (eventueel met communie uitreiking) is de huwelijkszegen na de voorbede.

De betekenis

Verbond

Het huwelijk wordt een 'verbond' genoemd. Verbond heeft in de Bijbel te maken met de band van liefde en trouw die God met zijn volk aangaat, voor altijd (Jes. 54, 10; Ez. 37, 26-27). Op grond van hun jawoord zijn man en vrouw geroepen om als gehuwden een levenslange wederzijdse band aan te gaan. In de trouwbelofte wordt gezegd: 'al de dagen van ons leven'.

Sacrament

De liefde en trouw in het huwelijk zijn beeld van de liefde van God voor zijn volk (verbond). De apostel Paulus schrijft: 'Man en vrouw zullen één vlees zijn. Dit geheim heeft diepe zin. Ik voor mij betrek het op Christus en de Kerk' (Ef. 5, 32). Het huwelijk is dus beeld van de band tussen Christus en zijn Kerk. Het sacrament van het huwelijk is

teken van Gods liefde en geeft als werkzaam teken tevens de kracht aan gehuwden om in eenheid hun belofte van liefde en trouw gestand te doen.

Levensgemeenschap

In het huwelijk zijn man en vrouw geroepen om samen door het leven te gaan, en samen - over en weer - de rechten en plichten van het huwelijk in trouw te bewaren en te volbrengen. Dit betekent dat man en vrouw werkelijk deelhebben aan elkaars leven: dat zij elkaars welzijn en geluk voor ogen hebben, en dat zij als gehuwden bereid zijn ouders van kinderen te worden. Een gelovig gezin wordt ook wel 'huiskerk' genoemd, omdat daar het geloof samen beleefd en verdiept kan worden in gebed en wederzijds hulpbetoon, tot opbouw van de Kerk en de samenleving.

Geef, Heer, dat zij in hun gemeenschap, die geheiligd is in de viering van dit sacrament, elkaar de gaven van uw liefde schenken: dat zij voor elkaar een teken zijn van uw aanwezigheid in hun leven en zo één van hart zijn en één van ziel.

(Gedeelte huwelijkszegen)

Er bestaan situaties waarin het echtelijk samenleven om uiteenlopende redenen praktisch onmogelijk wordt. [...] De christelijke gemeenschap wordt ertoe geroepen deze personen [de echtgenoten] te helpen hun situatie op christelijke wijze te beleven in trouw aan hun huwelijksband die onontbindbaar blijft.

(Catechismus van de Katholieke Kerk, nr. 1649)

Ik aanvaard je als mijn man en ik beloof je trouw te blijven in goede en kwade dagen, in armoede en rijkdom, in ziekte en gezondheid. Ik wil je liefhebben en waarden al de dagen van ons leven.

(Trouwbelofte van de bruid)

Het verbond van man en vrouw hebt Gij gemaakt tot een teken van overvloedige genade; telkens toont Gij ons in de viering van dit sacrament het onuitsprekelijke plan van uw liefde. *(Uit prefatie II van de huwelijksviering)*

God, Gij hebt de gemeenschap tussen man en vrouw tot sacrament geheiligd en verheven. Daardoor is de verbondenheid in het huwelijk teken van de liefde die Christus de Kerk toedraagt.

(Gedeelte huwelijkszegen)

Foto's: I. Bertens, J. Wouters

De Katholieke Kerk kent zeven sacramenten.

Het sacrament van:

het doopsel

de eucharistie

het vormsel

het huwelijk

de wijding

de ziekenzalving

boete en verzoening (biecht)

De sacramenten zijn werkzame tekens van de levende Heer, Jezus Christus.

Een uitgave van het bisdom van Breda

I www.bisdombreda.nl

E secretariaat@bisdombreda.nl

T 076 5223444

www.bisdombreda.nl

www.bisdromrotterdam.nl

€0,10